

PROJE BAŞLIĞI:

**EVLIYA ÇELEBİ'NİN İZİNDE EVLAD-I FATİHAN DİYAR-I
BOSNA HERSEK'İ KEŐFETMEK**

BAŞVURAN OKUL:

BEŐTEPE ŐEHİTLERİ İMAM HATİP ORTAOKULU

İçindekiler

1- BAŞVURAN KURUMUN BİLGİLERİ:.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
2- AMAÇ:.....	3
3- HEDEF:.....	3
4- PROJENİN UYGULANIŞ ŞEKLİ:	3
5- PROJENİN SOMUT ÇIKTILARI:	3
6- GÜNLÜK GEZİ PROGRAMI DETAYLARI:	5
7- HAFTALIK PROJE EĞİTİM PROGRAMI BOYUNCA OKUNACAK KİTAP-METİN ve İZLENECEK FİLM LİSTESİ	6
8- OKUNACAK KİTAP ve MAKALELERİN LİSTESİ	7
9- İZLENECEK FİMLER ve BELGESEL LİSTESİ.....	10
10- PROJE BÜTÇESİ:	11

- 1- **AMAÇ:** Avrupalı Müslüman Türk gençlere Avrupa'daki Osmanlı kültür coğrafyasını yakından tanıtmak ve Müslüman Boşnakları daha yakından tanımak
- 2- **HEDEF:** Almanya'nın Berlin Şehrinde yaşayan Türk Gençlerine 450 yıl Osmanlı Devleti hakimiyetinde kalmış, Türk kültürünün birçok mimari eseri ve kültür ögesini barındıran ve Yugoslavya'nın dağılması sonrası Bosna Savaşı ile uğradığı katliam ve soykırım ile Türk-İslam dünyasının gündemi tekrar gelen Boşnak Müslümanların ülkesini yakından tanımak
- 3- **PROJENİN UYGULANIŞ ŞEKLİ:** ARALIK 2023 –MART 2024 tarihleri arasında 16 hafta boyunca Bosna Tarihi ile alakalı önceden belirlenmiş kitap-makale okumaları, Bosna ile alakalı film izlenmesi ve haftalık dersler şeklinde uygulanacaktır. Projenin son haftasında ise öğrenciler ile 16 hafta boyunca işlenen konular yerinde uzman rehber eşliğinde, Türk kurumları ziyaret edilerek ve bölgenin önemli yerel şahsiyetleri ziyaret edilerek 1 saatlik dersler alınacaktır (Kitap ve metinlerin, izlenilecek filmlerin listesi ekte verilmiştir). 7 günlük bir Bosna Hersek gezisi ile Evliya Çelebi'nin ziyaret ettiği şehirler yerinde gözlemlenecektir.

PROJE UYGULANMA TARİHLERİ: 4-12 Temmuz 2024

KATILIMCI SAYISI:50 Kişi

- 4- **PROJENİN SOMUT ÇIKTILARI:** 16 haftalık eğitim programı ile Bosna-Hersek'i kitaplar ve filmler aracılığı ile tanıyan Bosna Herseki tanıyan okulumuzun öğrenci, öğretmen ve velileri proje sonunda gerçekleşecek Bosna Hersek Gezisi okudukları yerinde müşahede etme imkânına kavuşacaktır. Gezi programında yetenekli öğrencilere bazı ziyaret edilecek yerlerin sorumlulukları verilecek ve onların anlatmaları istenecektir. (Kitap, Makale ve Film Listesi ve haftalık ders programı ektedir). Okumalar, çevrimiçi dersler, Bosna Hersek'teki Türk ve bazı Boşnak kurumları, Bosna Hersek'in Türkçe bilen birkaç düşünür ziyaret edilerek Bosna Hersek'i daha yakından tanıma imkanına elde edilecektir.

7 günlük Bosna-Hersek gezi programı aşağıdaki gibidir. 9 günlük programın 2 günü yol ve 7 günü ziyaretler şeklinde gerçekleşecektir. Projenin uygulanmasında ulaşım otobüs ile sağlanacaktır.

BOSNA-HERSEK ZİYARETLERİ GENEL BAKIŞ (04.07-12.07.2024)

04.07.2024	05.07.2024	06.07.2024	07.07.2024	08.07.2024	09.07.2024	10.07.2024	11.07.2024	12.07.2024	13.07.2024
SALI	ÇARŞAMBA	PERŞEMBE	CUMA	CUMARTESİ	PAZAR	PAZARTESİ	SALI	ÇARŞAMBA	
ZİYARET EDİLECEK ŞEHİRLER									
ANKARA-İSTANBUL-SARAYBOSNA UÇAK YOLCULĞU	MOSTAR	STOLAC - BLAGAY- POÇİTELY	JABLANİC A-KONJIC- SARAYBOSNA	SARAYBOSNA	SREBRENİCA	TRAVNİK-JAJCE	SARAYBOSNA	SARAYBOSNA-İSTANBUL-ANKARA	

5- GÜNLÜK GEZİ PROGRAMI DETAYLARI:

5 TEMMUZ: MOSTAR

Mostar Köprüsü, Yunus Emre Enstitüsü, Hersek Müzesi, Tabakhane, Hamam ve Eğik Köprü, Eğik Köprü, Koski Mehmet Paşa Külliyesi, Karagöz Bey Camii, Kuyumcular Çarşısı

6 TEMMUZ: BLAGAY, STOLAC, POÇİTEL

Blagay Tekkesi, Poçitely Osmanlı Köyü, Şişman İbrahim Paşa Camisi, Poçitely Kalesi, Stolac Yavuz Sultan Selim Camisi, Saat Kulesi, Steçak Mezar Taşları, Provalije Şelalesi, Yavuz Sultan Selim Camii , Hadži Saliha Bure Cami , Saat Kulesi , İnat Köprüsü, Bregava köprüsü

7 TEMMUZ: JABLANİCA, KONJİÇ

Jablanica Neretva Köprüsü, Konjiç Köprüsü, Konjiç Çarşısı, Tito Bunker

8 TEMMUZ: SARAYBOSNA

Aliya İzetbegoviç Mezarı, Beyaz Tabya, Başçarşı, Gazi Hüsrev Bey Cami, Vjecnica/Belediye Binası, Sebil

9 TEMMUZ: SREBRENİCA

Potoçari Srebrenica Şehitliği, Türk Dünyası Belediyeler Birliğinin Yaptırdığı Öğrenci Yurdu EMAUS Öğrenci Yurdu, Bjela Camii

10 TEMMUZ: TRAVNİK-JAJCE

Travnik Kalesi, Alaca Cami, Plava Voda, Jajce Şelalesi, Mlincici (Değirmenler)

11 TEMMUZ: SARAYBOSNA

Vrelo Bosna, Umut Tüneli, Başçarşı

**6- HAFTALIK PROJE EĞİTİM PROGRAMI BOYUNCA OKUNACAK KİTAP-
METİN ve İZLENECEK FİLM LİSTESİ**

KİTAP LİSTESİ:

	TARİH	Konu Başlığı	Film-Belgesel Adı
1. Hafta		Tanışma- Genel Bilgilendirme	
2. Hafta		Osmanlı Öncesi Bosna Krallığı	Walter Sarajevo'yu savunuyor (Valter brani Sarajevo/ Walter defens Sarajevo)
3. Hafta		Osmanlı'nın Bosna Hersek'i Fetih Süresi (1463)	Derviş ve Ölüm (Dervis i Smrt)
4. Hafta		Bosna Hersek'te Osmanlı Dönemi (1463-1878)	Ulis'in Bakışı (Ulysses' Gaze)
5. Hafta		Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun Bosna Hersek'i İşgali (1878-1914)	Saraybosna'ya Hoşgeldiniz (Welcome to Sarajevo)
6. Hafta		1. Dünya Savaşı Sonrası 1991 Bosna Savaşı Dönemine kadar Bosna Hersek ve Müslümanların Durumu	Kusursuz Çember (Savrzeni Krug)
7. Hafta		Bosna Hersek Savaşı	Tarafsız Bölge (No Man's Land)
8. Hafta		Srebrenica Katliamı	Grbavica (Esmâ'nın Sırrı)
9. Hafta		Türkiye- Bosna Hersek İlişkileri	Av Partisi (The Hunting Party)
10. Hafta		Almanya-Bosna Hersek İlişkileri	Alia
11. Hafta		Bosna Hersek'te Türkçe ve Almancanın Tarihsel Gelişimi	Kar (Snijag)
12. Hafta		Boşnak Alhamiyado Edebiyatı	Kan ve Aşk In the Land of Blood and Honey
13. Hafta		Boşnak Sineması ve Savaş	Annemin Yarası
14. Hafta		Bosna Hersek'in Kültür ve Edebiyat Hayatı	Nereye Gidiyorsun, Aida? (Quo Valis, Aida)
15. Hafta		Misafir Konuşmacı (Sedat Beşlija- Osmanlı Tarihçisi)	Evliya Çelebi/Saraybosna-TRT BELGESEL
16. Hafta		Misafir Konuşmacı (Kayhan Gül- Mütercim)	Evliya Çelebi/Mostar-TRT-BELGESEL
17. Hafta		Değerlendirme	

7- OKUNACAK KİTAP ve MAKALELERİN LİSTESİ¹

KİTAPLAR:

1. Aksoy, Ömer (2018), Boşnak Alhamiyado Edebiyatı, Dini-Tasavvufi Türk Halk Edebiyatının Boşnak Edebiyatındaki Yansımaları, Bengü Yayınları, Ankara
2. Albayrak, Kadir (2005), Bogomilizm ve Bosna Kilisesi (Emre Yayınları, İstanbul)
3. Aliya İzzetbegoviç (2016), Aliya İzzetbegoviç, Özel Sayısı Hece Dergisi
4. Aliya İzzetbegoviç (2023), Aliya İzzetbegoviç Kutulu Set (8 Kitap- Bosna Büyük Bir Sır, Soğuk ve Acı Barış Günleri, Köle Olmayacağız, Tarihe Tanıklığım, Özgürlüğe Kaçışım İslami Yeniden Doğuşun Meseleleri , Doğu Batı Arasında İslam, İslam Deklarasyonu), Ketebe Yayınları
5. Aliya İzzetbegoviç (2008), Doğu ve Batı Arasında İslam, Nehir Yayınları
6. Alparslan, Şenol (2006), Bosna'da Türk Kültürünün İzleri, Genelkurmay Ataşe ve Denetleme Başkanlığı Yayınları, Ankara.
7. Andriç İvo (2004), Ömer Paşa, İletişim Yayınları
8. Andriç İvo (2019), Lanetli Avlu, İletişim Yayınları
9. Andriç İvo (2019), Ömer Paşa, İletişim Yayınları
10. Andriç İvo (2020), Güneşli Tarafa, Ketebe Yayınları
11. Andriç, İvo (019) Travnik Günlüğü, İletişim Yayınları
12. Andriç, Ivo (1945) Drina Köprüsü, 2012, İstanbul
13. Ayverdi, Ekrem Hakkı (1981), Balkanlarda Osmanlı Mimarisi, İstanbul
14. Babuna, Aydın (2000), Bir Ulusun Doğuşu, Geçmişten Günümüze Boşnaklar, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul
15. Bal, Mikail Türker (2017), Mesnevi Han, Saraybosna'da Mevlevilik ve Mesnevihan Hacı Hafız Halid Efendi Hacımuliç, İstanbul
16. Can, Mehmet (2017), Bosnayı Anlamak
17. Demir, Ayhan (2020), Balkan Defteri, Ketebe Yayınları
18. Emgili, Fahriye. (2012), Boşnakların Türkiye'ye Göçleri (1878-1934), Bilge Kültür Sanat, İstanbul
19. Enes, Kariç (2016), Yaban Kuşlarının Şarkıları, Hece Yayınları
20. Enver, İmamoviç (2015), Ayvaz Dedenin Rüyası Akşehir Belediyesi
21. Fatih Ali, Hasaneyn Muhammed Şerif (2023), Bosna Savaşı'na Tanıklığım, Şule Yayınları
22. Fatih Ali, Hasaneyn Muhammed Şerif (2018), Drina Köprüsü, Şule Yayınları
23. Furat, Ayşe Zişan (2013), Gayr-i Müslim İdare Altında Müslümanların Din Eğitimi, Avusturya-Macaristan Dönemi Bosna 1878-1918, İdil Yayıncılık, İstanbul
24. Gölen, Zafer (2010), Tanzimat Döneminde Bosna Hersek, Türk Tarih Kurumu, Ankara

¹ Katılımcıların seviyesi ve ilgisine göre moderatör tarafından bazı kitaplar önerilecek, bazı kitap ve metinler ise bütün katılımcılardan okunması talep edilecektir.

25. Goran, Voynoviç (2022), Vatanım Yugoslavya, Kutu Yayınları
26. Gündüz, Turan (2021), Alahimanet Bosna, Boşnakların Osmanlı Topraklarına Göçü, Yeditepe Yayınevi
27. Hasandediç, Hıfzija. (1968) Mostar'ın Türk Devri Kültürel ve Tarihî Anıtları, Vakıflar Dergisi, VII s. 227-229. Tercüme: İsmail Eren, erişim: <https://acikerisim.fsm.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11352/1571/Hasandedi%C3%A7.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
28. İmamović, Mustafa (2018) Boşnakların Tarihi, Tarih Vakfı ve Bosna Sancak Akademik Kültür ve Tarih Vakfı, İstanbul
29. İsmet Kasumagiç (2021), On Üç Şehit, Pruvva Yayınları
30. Jesenkoviç, Amina Şiljak (2017), Emin Dairenin Sivri Köşeleri, Büyüyen Ay Yayınevi
31. Jesenkoviç, Amina Şiljak (2017), Yekten Yürekten, Büyüyen Ay Yayınevi
32. Karahasan, Dzevad (2018), Sara ve Saferina , Ketebe, İstanbul
33. Karčić, Fikret (2022), Modernite Karşısında Bosna ve Boşnaklar, Pruva Yayınları, Ankara
34. Lyubomir Simoviç (2007), Hasan Ağa'nın Karısı, Melankoli Yayınevi,
35. Malcolm, Neol. (1999), Bosna İstanbul
36. Meşa, Selimoviç (2001), Kale, Ötüken Neşriyat
37. Meşa, Selimoviç (2005), Derviş ve Ölüm, Timaş Yayınları
38. Meşa, Selimoviç (2019), Kızıl Saçlı Kız, Ketebe Yayınları
39. Meşa, Selimoviç (2020), Ada, Ketebe Yayınları
40. Meşa, Selimoviç (2020), Sis ve Ay Işığı, Ketebe Yayınları
41. Meşa, Selimoviç (2021), Çember, Ketebe Yayınları
42. Necad İbrişimoviç, (2018), Uğursuz, Ketebe Yayınları
43. Novili Ömer Efendi (2016), Tarih-i Bosna,
44. Samira Osmanbegović-Bakšić, (2020), Nehrin Karşı Tarafına Geçmek, Vadi Yayınları
45. Seyhan, Salih., Temiztürk, Hakan. & Dizdar, Senada. (2016), Osmanlı Dönemi Bosna Basın Tarihi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum
46. Taljiç, İsnam. (2014), Kızıl Elmanın Altında Yeniden Görüşeceğiz, Fatih Sultan Mehmed, Boşnaklar ve Bosna Hakkında Romanı, Kastaş Yayınevi, İstanbul.
47. Turhan, Fatma Sel, (2013), Eski Düzen Adına Osmanlı Bosnası'nda İsyân (1826-1836), Küre Yayınları

MAKALELER:

1. Aksoy, Ömer (2018), Türk Kültürü Etkisinde Teşekkül Eden Bir Edebî Gelenek: Boşnak Alhamiyado Edebiyatı, Türük, Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi 2018, Yıl:6, Sayı:14, s. 184-197
2. Alp, İlker (2017), Srebrenitsa Soykırımı (Temmuz 1995), T.C. Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı, AVRASYA ETÜDLERİ 52/2017-2 (153-197) erişim: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/422209>

3. Aruçi, Muhammed. (2020), Mostar Köprüsü, Türkiye İslam Ansiklopedisi, Türkiye Diyanet Vakfı,, 30. Cilt, s. 296-8, Ankara, available from: <https://islamansiklopedisi.org.tr/mostar-koprusu>
4. Aruçi, Muhammed. (2020), Mostar, Türkiye İslam Ansiklopedisi, Türkiye Diyanet Vakfı,, 30. Cilt, s. 294-6, Ankara, erişim: <https://islamansiklopedisi.org.tr/mostar> (20.10.2023)
5. Aruçi, Muhammed. (2020), Saraybosna, Türkiye İslam Ansiklopedisi, Türkiye Diyanet Vakfı,, 30. Cilt, s. 296-8, Ankara, available from: <https://islamansiklopedisi.org.tr/mostar-koprusu>
6. Bayram, Sibel. (2016) Bosna Hersek'te Türkçe Basın: Muallim, Ankara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi (TAED)57, Erzurum, s. 1791-1808
7. Bešlija, Sedat. (2016), Bosna Osmanlı Devleti tarafından gerçekten satılmış mı?
8. Branislav, Djurdjev, (1992), Bosna Hersek, Türkiye İslam Ansiklopedisi, Türkiye Diyanet Vakfı, s. 297-305, erişim: <https://islamansiklopedisi.org.tr/bosna-hersek>
9. Dikici, Ali. (2017), Bosna Savaşı'nda Srebrenica Savunmasının Komutanı Naser Oriç'in Hikâyesi, AVRASYA ETÜDLERİ 50/2016-2 s. 181-217, erişim: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/422190>
10. Dilber, Yunus (2020), Bir Avusturya-Macaristan İmparatorluğu Albayının Bosna-Hersek İşgal Hatıratı, in: HaberAjanda Journal, September, Available from: <https://haberajandanet.com/Article/bir-avusturya-macaristan-imparatorlugu-albayinin-bosna-hersek-iskal-hatirati/4GWTZRu2mIEvUwMXhNh5>
11. Karić, E. (2023), 20. Yüzyılda Bosna Hersek'te, İslâmî Düşünce, İslam ve İlerleme Üzerine Secilmiş Tartışmalar (edt, Sunar, L.) Müslüman Dünyada Çağdaş Düşünce, Cilt 5: Balkanlarda Müslüman Düşüncesi, Yurtdışı Türkler ve Akraba Toplulular Başkanlığı, Ankara, s. 25-50
12. Kaya, Fahri (1996), Boşnak Edebiyatı, Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi / Sayı 1, s. 134-156
13. Kiel, Machiel. (1996), Aljamiado, Türkiye İslam Ansiklopedisi, Türkiye Diyanet Vakfı, 2. Cild, s. 83-84
14. Kiel, Machiel. (2012), Travnik, Türkiye İslam Ansiklopedisi , Türkiye Diyanet Vakfı,41 Cilt, s. 308-311
15. Mehmetoğlu, Filiz. (2011). “Evliya Çelebi'nin Mostarı” Türk İslâm Medeniyeti Akademik Araştırmalar Dergisi, Nisan 2011, Sayı: 12: s. 141-150
16. Muhasilovic, Jahja. (2020), Bosna-Hersek Güncel Tarih Ders Kitaplarında Osmanlı-Türk İmajı, s. 45-119, (editör) Mehmet Hacısalihioğlu, Balkan ve Karadeniz Ülkelerinde Güncel Tarih Ders Kitaplarında Osmanlı-Türk İmajı, (İstanbul Yıldız Teknik Üniversitesi-Balkan ve Karadeniz Araştırmaları Merkezi, 2020),
17. Şirin, Öner N. Aslı & Dedeic Amra, (2015) Bosna-Hersek'te Türkçe, Elektronik Siyaset Bilimi Araştırmaları Dergisi, Ocak Cilt: 6 Sayı:1, s.53-67
18. Turan, Şerafettin. (1996), Hersekzâde Ahmed Paşa, Türkiye Diyanet Ansiklopedisi, 13. Cilt, s.235-237

19. Yenigün, C. & Hacıoğlu, Ü. (2010) “Bosna-Hersek: Batı'nın Güvenini Kaybettiği Medeniyet” Yayıncı: Nobel, Editörler: Kemal Inat; Burhanettin Duran; Muhittin Ataman. s.671-690

8- İZLENECEK FİMLER ve BELGESEL LİSTESİ

	Film Adı	Yıl	Yapımcı Ülke
1	Walter Sarajevo'yu savunuyor (Valter brani Sarajevo/ Walter defens Sarajevo)	1942	Yugoslavya
2	Derviş ve Ölüm (Dervis i Smrt)	1974	Yugoslavya
3	Ulis'in Bakışı (Ulysses' Gaze)	1995	9 Ülke
4	Saraybosna'ya Hoşgeldiniz (Welcome to Sarajevo)	1997	İngiltere/ABD
5	Kusursuz Çember (Savrzeni Krug)	1999	Bosna Hersek
6	Tarafsız Bölge (No Man's Land)	2001	Bosna Hersek
7	Grbavica (Esmâ'nın Sırrı)	2006	Bosna Hersek
8	Av Partisi (The Hunting Party)	2007	ABD
9	Alia	2008	Türkiye
10	Kar (Snijag)	2008	Bosna Hersek
11	Kan ve Aşk In the Land of Blood and Honey	2011	ABD
12	Annemin Yarası	2016	Türkiye
13	Nereye Gidiyorsun, Aida? (Quo Valis, Aida)	2020	Bosna Hersek
14	Evliya Çelebi/Saraybosna-TRT BELGESEL	2021	Türkiye
15	Evliya Çelebi/Mostar-TRT- BELGESEL	2021	Türkiye

9- PROJE BÜTÇESİ:

Proje bütçesi projede belirlenen tarihler 8 gece konaklama şeklinde hesaplanarak hazırlanmıştır.

Bütçeler, Bosna Hersek'te AVRO'ya sabitlenmiş Boşnak KM'si ile ödeneceği için AVRO üzerinden hazırlanmıştır.

Ulaşım, İstanbul Aktarmalı Ankara-Saraybosna şeklinde olacaktır. Uçak biletleri Gençlik ve Spor Bakanlığından talep edilecektir.

Konaklama, 3-4 ya da 5 kişilik kişilik pansiyonlarda kahvaltılı olarak düşünülmüştür.

Günlük iâşe bedeli, ziyaret edilecek şehrin durumuna ve gezi programına göre toplu ya da serbest zamanda bireysel olarak düşünülmüştür.

Müze-Ören Yerleri ziyaretleri, programda detaylı olarak yetişkin ve öğrenci şeklinde kişi başı ücret olarak hesaplanmıştır.

50 kişi üzerinden bütçe hesaplaması yapılmıştır. Gezi programın kısaltılması konaklama ve iâşeleri de düşürecektir.

Bosna Hersek'te ülke içi ulaşım için otobüs kiralanacağı için 30 kişilik minübüs ve 50 kişilik otobüsler bulunmaktadır. Bunlar da fiyatı değiştirecek faktörlerdendir.

Rehberlik ücretleri bütün programda gezilecek müze-ören yerleri ayarlanması, ziyaret edilmesinin sağlanması, gerekli durumlarda Türkçe'ye tercüme edilerek anlatılması, yemek yerlerinin ayarlanmasını kapsamaktadır.

17 hafta boyunca uygulanacak eğitim programını (metin okumaları, film programı ve haftalık çevrimiçi dersler) ücretsiz olacaktır.